

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **M.Z.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 29 kwietnia 2026 r.,
wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego M.S.
od udziału w rozpoznaniu sprawy V KO 74/25,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego M.S.
od rozpoznania sprawy V KO 74/25.**

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Najwyższego M.P. pismem z dnia 16 marca 2026 r., wskazując na art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., złożył wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego M.S. od rozpoznania sprawy V KO 74/25, wskazując że sędzia ten w niniejszej sprawie musiałby badać podstawność sygnalizacji do wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na wydanie w tym postępowaniu postanowienia przez SSN A.D., która tak jak SSN M.S. została powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego w wyniku uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Oznaczałoby

to, że sędzia ten orzekałby we własnej sprawie, naruszając zasadę *nemo iudex idoneus in propria causa*.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek zasługuje co do istotny na uwzględnienie, przy czym wskazywane w nim okoliczności zostały uznane za podstawę wyłączenia sędziego na wniosek (art. 41 § 1 k.p.k.), skoro dla zastosowania *instytucji iudex inhabilis* wystarczy deklaratoryjne stwierdzenie wystąpienia jednej z przesłanek wymienionych w tym przepisie.

Odnosząc się na wstępie do kwestii dopuszczalności wniosku o wyłączenie sędziego, zgłoszonego przez innego sędziego ze składu orzekającego należy przytoczyć tezę wyrażoną w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022/6/22, LEX nr 3348360), zgodnie z którą: „kontrola bezstronności sędziego prowadzona przez właściwy sąd z urzędu w trybie art. 42 § 1 k.p.k. może zostać uruchomiona również przez każdego sędziego zasiadającego w jego składzie”.

Jeśli chodzi o kwestię wadliwości powołania sędziów, związaną z udziałem w procesie nominacyjnym Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3), to zagadnienie to było przedmiotem obszernej analizy w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I - 4110 - 1/20 (OSNKW 2020/2/7, LEX nr 2784794) oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22, LEX nr 3348360), co czyni zbędnym czynienie szerszych rozważań w tym zakresie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego powszechnie akcentuje się, że „sędzia ulega wyłączeniu, nie tylko wówczas, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie (art. 41 § 1 k.k.), ale również w sytuacji, gdy orzekanie przez sędziego w danej sprawie mogłoby prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC i uznania, że taki

skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” (*postanowienia SN: z dnia 6 lipca 2022 r., IV KO 66/22, LEX nr 3405631 z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 28 kwietnia 2022 r., IV KO 32/22; z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22*).

Niewątpliwie problematyka związana z procedurą powołania sędziów ściśle powiązana jest z prawem do rzetelnego procesu sądowego, co uzasadnia wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego M.S. od zbadania istnienia podstaw do wznowienia postępowania. Wyłączenie sędziego jest tym bardziej uzasadnione, jeśli zważy się dodatkowo na fakt, że w sygnalizacji podstawy wznowieniowej odwołano się do takiej samej wadliwości powołania SSN A.D., co SSN M.S., który – w konsekwencji przydzielenia jej niniejszej sprawy – orzekałaby z naruszeniem zasady *nemo iudex idoneus in propria causa*.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

Kazimierz Klugiewicz

[WB]

[a.ł]